

SKILLS vmbo							Programma van Toetsing en Afsluiting 2023-2025						
Vak: Economie Niveau: Kader Leerjaar: 3 en 4													
periode	Eindtermen/deeltaken: <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>			Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>				PTA-Code ²⁾	Toetsvorm/ duur	Weging	Herkansing ja/nee? ³⁾		
Voor een volledige uitwerking van de eindtermen zie : ECONOMIE VMBO (examenblad.nl)													
leerjaar3	EC/K4A ¹⁾ Consumptie, consumentengedrag EC/K4A.3 marketing			Hoofdstuk 1 Wikken en wegen Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij hoofdstuk 1 en sluit af met een toets <ul style="list-style-type: none"> • Over de verschillende soorten behoeften • Hoe je onderscheidt maakt tussen goederen en diensten • Over de verschillende manieren van consumeren • Hoe je aankopen worden beïnvloed door producenten • Hoe de marketingmix invloed heeft op je koopgedrag • Wat een vergelijken warenonderzoek is 				311	Schriftelijk 50 minuten	1	ja		
leerjaar3	EC/K4A ¹⁾ basis geld- en bankwezen			Hoofdstuk 2 Thuis in geldzaken Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij hoofdstuk 2 en sluit af met een toets <ul style="list-style-type: none"> • Het verschil tussen giraal en chartaal • Hoe je op verschillende manieren kan betalen • Over de verschillende spaarmotieven • Wat inflatie is. • Wat koopkracht is • Hoe een lening in elkaar zit 				312	Schriftelijk 50 minuten	1	ja		
leerjaar3	EC/K4A ¹⁾ budgettering			Hoofdstuk 3 Geld over en tekort Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij hoofdstuk 3 en sluit af met een toets <ul style="list-style-type: none"> • Over de verschillende inkomensvormen • Waarom er inkomensverschillen zijn • Hoe je moet budgetteren • Waarom je geld moet reserveren • Wat je kan doen als je geld te kort komt 				313	Schriftelijk 50 minuten	2	ja		

SKILLS vmbo		Programma van Toetsing en Afsluiting 2023-2025				
Vak: Economie Niveau: Kader Leerjaar: 3 en 4						
periode	Eindtermen/deeltaken: <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	PTA-Code ²⁾	Toetsvorm/ duur	Weging	Herkansing ja/nee? ³⁾
Voor een volledige uitwerking van de eindtermen zie : ECONOMIE VMBO (examenblad.nl)						
Leerjaar 3	EC/K4A ¹⁾ Consumentengedrag	hoofdstuk 4 Wonen en verzekeren Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij hoofdstuk 4 en sluit af met een toets <ul style="list-style-type: none"> • Over het huren en verhuren en over de rechten en plichten die je hebt als huurder of verhuurder • Hoe je een eigen huis koopt • Over de lening waarmee veel eigen woningen zijn gefinancierd: de hypotheek • over de verschillen tussen het huren en het kopen van een huis • Over de verzekeringswereld • Hoe verzekeringen worden behandeld waar je later zeker mee te maken krijgt 	314	Schriftelijk 50 minuten	1	ja
Leerjaar 3	EC/K6 Overheid en bestuur	Hoofdstuk 5 Werk voor de overheid Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij hoofdstuk 5 en sluit af met een toets <ul style="list-style-type: none"> • Dat overheden verantwoordelijk zijn voor de collectieve voorzieningen • Over de collectieve sector, de particuliere sector en hoe bedrijven van sector kunnen wisselen. • Waar de regering haar geld aan uitgeeft. • Hoe de sociale zekerheid is geregeld bij ziekte en werkloosheid • Hoe sociale zekerheid voor jongeren is geregeld en hoe de overheid de kosten van de sociale zekerheid kan betalen. • wat er wordt ingehouden op het brutoloon 	315	Schriftelijk 50 minuten	2	ja

SKILLS vmbo		Programma van Toetsing en Afsluiting 2023-2025				
Vak: Economie Niveau: Kader Leerjaar: 3 en 4						
periode	Eindtermen/deeltaken: <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	PTA-Code ²⁾	Toetsvorm/ duur	Weging	Herkansing ja/nee? ³⁾
Voor een volledige uitwerking van de eindtermen zie : ECONOMIE VMBO (examenblad.nl)						
Leerjaar 3	EC/K6 Overheid en Bestuur	Hoofdstuk 6 Geld voor de overheid Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij hoofdstuk 6 en sluit af met een toets <ul style="list-style-type: none"> • Over btw en accijnzen • Wat de rol is van belastingen en accijnzen bij het kiezen van een auto • Over de gemeentelijke belastingen • Over de loonheffing en over de mogelijkheid om de betaalde loonheffing terug te krijgen • Over inkomsten en uitgaven van de overheid en over de gevolgen van een begrotingstekort 	316	Schriftelijk 50 minuten	2	ja
Leerjaar 3	EC/K8 Milieu	Hoofdstuk 7 Laat nog wat over Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij hoofdstuk 7 en sluit af met een toets <ul style="list-style-type: none"> • Over de groei van productie en consumptie in de wereld • Over de nadelen van economische groei voor het milieu • De voordelen en nadelen van milieuvriendelijke productie • Hoe milieuvriendelijk produceren mogelijk is • Wat duurzaam produceren • Wat de kosten en baten zijn van milieuvervuiling en milieu behoud 	317	Schriftelijk 50 minuten	2	ja
Leerjaar 3	EC/K/5B Arbeid en bedrijfsleven	Hoofdstuk 8 Werk en bedrijf Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij hoofdstuk 8 en sluit af met een toets <ul style="list-style-type: none"> • Over productiefactoren en de inzet van de productiefactoren in bedrijven • Over de verdeling van de productie over verschillende bedrijven en over de waarde van hun productie • Hoe bedrijven zijn ingedeeld in sectoren, en welke beroepen op mbo-niveau er zijn in deze sectoren • Over de voordelen en nadelen van betaald en onbetaald werk • Wat er is geregeld in een arbeidsovereenkomst • Wat er geregeld is in een cao 	318	Schriftelijk 50 minuten	2	ja

SKILLS vmbo							Programma van Toetsing en Afsluiting 2023-2025			
Vak: Economie Niveau: Kader Leerjaar: 3 en 4										
periode	Eindtermen/deeltaken: Wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma Wat ga je hiervoor doen?	PTA-Code ²⁾	Toetsvorm/ duur	Weging	Herkansing ja/nee? ³⁾				
Voor een volledige uitwerking van de eindtermen zie : ECONOMIE VMBO (examenblad.nl)										
Leerjaar 4	EC/K/2 Basisvaardigheden	Onderzoekopdracht: LOB "Vacatures" Je zoekt twee vacatures op internet die jou aanspreken. Deze kunnen te maken hebben met de studierichting die je nu volgt. Of vacatures waarvan jij denkt dat je daar later in wil gaan werken. Het mogen geen twee vacatures zijn van hetzelfde beroep. Deze opdracht wordt op school uitgedeeld. Je maakt deze opdracht aan de hand van de checklist die je van de docent bij de opdracht ontvangt. Na inlevering binnen de gestelde tijd krijg je feedback en daarna lever je de opdracht definitief in. De opdracht is een onderdeel van het LOB portfolio.		Portfolio LOB	Afsluiten met voldaan	Nee				
Leerjaar 4	EC/KSA ¹⁾ Arbeid en productie	Hoofdstuk 1 Werken voor de winst Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij hoofdstuk 1 en sluit af met een toets <ul style="list-style-type: none"> • Waar mensen werken en wat er nodig is om te kunnen produceren • Over de verkoopopbrengst van een winkelbedrijf en over de indeling van de verkoopopbrengst in inkoopwaarde en brutowinst • Over de bedrijfskosten in het winkelbedrijf en leer je hoe een winkelier zijn nettowinst of zijn nettoverlies uitrekent • Hoe winkeliers de prijzen uitrekenen die op hun prijsstickers staan • Hoe een ondernemer meer nettowinst kan maken met zijn bedrijf. • Welke keuzes ondernemers maken als het gaat om het milieu 	411	Schriftelijk 50 minuten	1	ja				
Leerjaar 4	EC/KSA ¹⁾ Arbeid en productie	Hoofdstuk 2 Productie en technologie Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij hoofdstuk 2 en sluit af met een toets <ul style="list-style-type: none"> • Over arbeidsverdeling en de gevolgen daarvan • Hoe je de arbeidsproductiviteit uitrekent • Waardoor de arbeidsproductiviteit stijgt • Waardoor technische vernieuwing wordt gestimuleerd • Wat er in een bedrijf verandert door nieuwe technologie • Over de gevolgen van innovatie in Nederland 	412	Schriftelijk 50 minuten	1	ja				

SKILLS vmbo							Programma van Toetsing en Afsluiting 2023-2025			
Vak: Economie Niveau: Kader Leerjaar: 3 en 4										
periode	Eindtermen/deeltaken: <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	PTA-Code ²⁾	Toetsvorm/ duur	Weging	Herkansing ja/nee? ³⁾				
Voor een volledige uitwerking van de eindtermen zie : ECONOMIE VMBO (examenblad.nl)										
Leerjaar 4	EC/K5A ¹⁾ Arbeid en productie	Hoofdstuk 3 Werkloos Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij hoofdstuk 3 en sluit af met een toets <ul style="list-style-type: none"> • Over vraag en aanbod op de arbeidsmarkt • Over de verschillende vormen van werkloosheid en hun oorzaken • Hoe de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven invloed heeft op de werkgelegenheid in Nederland • Welke invloed de bestedingen hebben op de werkloosheid • Over de kansen op werk op de arbeidsmarkt • Wat de overheid kan doen tegen werkloosheid • Over de verdeling van arbeidsplaatsen over mannen en vrouwen en over mensen met een Nederlandse achtergrond en mensen met een migratieachtergrond 	413	Schriftelijk 50 minuten	1	ja				
Leerjaar 4	EC/K/7 ¹⁾ Internationale ontwikkelingen	Hoofdstuk 4 Nederland in de wereld Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij hoofdstuk 4 en sluit af met een toets <ul style="list-style-type: none"> • Waarom de aankoop van producten uit het buitenland zo belangrijk is voor Nederland • Waarom de export belangrijk is voor Nederland • Over de internationale handel en samenstelling van de Nederlandse import en export • Over het vrije verkeer van goederen, diensten, kapitaal en personen in de Europese Unie • Dat bij internationale handel niet altijd in Euro's wordt afgerekend, maar ook in vreemd geld • Over de landen die de Euro als munt hebben • Over de handel tussen de Europese Unie en de rest van de wereld 	414	Schriftelijk 50 minuten	1	ja				

SKILLS vmbo **Programma van Toetsing en Afsluiting 2023-2025**

Vak: Economie
Niveau: Kader
Leerjaar: 3 en 4

periode	Eindtermen/deeltaken: <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	PTA-Code ²⁾	Toetsvorm/ duur	Weging	Herkansing ja/nee? ³⁾
Voor een volledige uitwerking van de eindtermen zie : ECONOMIE VMBO (examenblad.nl)						
Leerjaar 4	EC/K/7 ¹⁾ Internationale ontwikkelingen	Hoofdstuk 5 Samen in de wereld Je maakt opdrachten, leert de lesstof behorende bij hoofdstuk 5 en sluit af met een toets <ul style="list-style-type: none"> • Waarom de aankoop van producten uit het buitenland zo belangrijk is voor Nederland • Waarom de export belangrijk is voor Nederland • Over de internationale handel en samenstelling van de Nederlandse import en export • Over het vrije verkeer van goederen, diensten, kapitaal en personen in de Europese Unie • Dat bij internationale handel niet altijd in Euro's wordt afgerekend, maar ook in vreemd geld • Over de landen die de Euro als munt hebben • Over de handel tussen de Europese Unie en de rest van de wereld 	415	Schriftelijk 50 minuten	1	ja

Berekening eindcijfer schoolexamen:

$$\frac{\sum (\text{cijfer} \times \text{weging})}{\text{Totale weging}} = \text{eindcijfer SE}$$

- Bijzonderheden:**
- K/1 Oriëntatie op leren en werken wordt afgetoetst op basis van het LOB PTA. De leerling bouwt een vakoverstijgend loopbaandossier op
  - K/2 Basisvaardigheden en K/3 Leervaardigheden worden in de beoordeling van alle PTA toetsen meegewogen
  - ¹⁾ Deze exameneenheid wordt ook in het centraal examen getoetst
  - ²⁾ PTA-code is de toetsnaam en is ook de code voor de cijferkolom in Magister
  - ³⁾ Wel/niet herkansbaar binnen de afspraken uit de herkansingsregeling van de school [**Artikel 47: Herkansingsregeling schoolexamen VMBO examenreglement**]
  - Tenzij anders aangegeven, is de toetsvorm van de herkansing gelijk aan de oorspronkelijke toetsvorm.
  - De herkansingen dienen in principe plaats te vinden in de periode voorafgaand aan de volgende toetsweek
  - Bij een tweejarig PTA is eindcijfer leerjaar 4 het resultaat van het doorlopend gemiddelde van leerjaar 3 en 4